

μουλάρι. Ἀμέσως καθάλησε κι ὁ Δὸν Κιχώτης τὸ Ροσινάντε, κι ὁ κουρέας ταχτοποιήθηκε ὅσο μπορούσε καλύτερα στὸ δικό του τὸ ζῶν ὅμως ὁ Σάντος πὸν ἔμεινε πεζός, ξαναθυμήθηκε πάλι τὸ χάσιμο τοῦ ψαρή του, πὸν τόσο τοῦλειπε κείνην τὴν ὥρα. Ὡστόσο δὲ βαρυνόμισε γιατί καθόλου, μὲ τὴ σκέψη πὸς εἶχε πάρει πιά ὁ ἀφεντικός του τὸ δρόμο πὸν θὰ τὸν ἔφερνε γραμμὴ στὸ θρόνο τὸν αὐτοκρατορικό· γιατί δὲν εἶχε πιά καμιὰν ἀμφιβολία πὸς ἤθελα παντρευτεῖ μὲ κείνην τὴν πριγκιπέσσα, καὶ θὰ γινότανε τὸ λιγότερο βασιλιάς τοῦ Μικομικόν. Τὸ μόνο πὸν τονὲ στενοχωροῦσε, ἦταν ἡ σκέψη πὸς ἐκεῖνο τὸ βασίλειο βρισκότανε στὴ χώρα τῶν ἀράπηδων, καὶ πὸς οἱ ἄνθρωποι ποῦθιλα τοῦ δώσουνε γιὰ ὑποταχτικούς του, θὲ νάτανε ὅλοι μαῦροι. Ὅμως βρῆκε μὲ τὴ φαντασία του ἓνα κατάλληλο γιαιτρικὸ γιὰ τὴν περίστασι, κ' εἶπε μιλώντας μὲ τὸν ἑαυτὸ του :

— Καὶ τί μὲ νοιάζει ἐμένα κιὰν θάναι μαῦροι οἱ ὑποταχτικοί μου ; Καὶ θάχω τίποτ' ἄλλο νὰ κάνω, παρὰ νὰ τοὺς φορτώσω στὸ καράβι καὶ νὰ τοὺς κουβαλήσω στὴν Ἰσπανία, ὅπου θὰ μπορῶ νὰ τοὺς μοσκοπουλήσω, κι' ὅπου θὰ μοῦ τοὺς πληρώσουνε τῆς μετρητῆς : ἔτσι πὸν μ' αὐτὰ τὰ χρήματα θὰ μπορῶ νάγοράσω κανέναν τίτλο ἢ κανένα ἀξίωμα, καὶ νὰ καλοπεράσω ὅλες τὶς ἡμέρες τῆς ζωῆς μου; Ὅχι βέβαια, ἐξὸν ἂν κοιμᾶται κανένας καὶ δὲν ἔχει τὸ μυαλὸ μηδέ τὴν κυπατσοσύνη ὥστε νὰ τὰ καταφέρει τὰ πράματα, καὶ νὰ μπορέσει νὰ πουλήσει δέκα ἢ τριάντα χιλιάδες ὑποταχτικούς του, ὅσο πὸν νὰ εἰπείς κύμινο. Μὰ τὸ Θεό, θὰ σοῦ τοὺς περιμαζέψω, μικροὺς καὶ μεγάλους, ὅπως μπορῶ, κι ἂς πὰ νάναι ὅσο θέλονε μαῦροι : ἐγὼ θὰ τοὺς κάνω νὰ γίνουν ἄσπροι καὶ κίτρινοι μέσα στὴν τσέπη μου. Ἐλα καὶ μοῦρχεται κιάλας νὰ γλύψω τὰ δάχτυλά μου . . .

Βυθισμένος μέσα σ' αὐτοὺς τοὺς στοχασμούς, πορευότανε τόσο εὐχαριστημένος, πὸν λησμονοῦσε τὴν κακοπέρασι τῆς πεζοπορίας του. Κι ὄλ' αὐτὰ τὰ ἔβλεπαν ἀπὸ ἀνάμεσα ἀπὸ κάτι θράχους ὁ Καρδένιος κι ὁ παπάς, καὶ δὲν ἤξεραν πὸς νὰ κάνουνε γιὰ νὰ πᾶνε κι' αὐτοὶ μαζί μὲ κείνους. Ὅμως ὁ παπάς, πὸν ἦτανε πολὺ ἐφευοετικὸς καὶ πολυμήχανος ἄνθρωπος, συλλογίστηκε ἀμέσως ἓναν τρόπο γιὰ νὰ πετύχουν ἐκεῖνο πὸν ἐπιθυμοῦσαν· πῆρε δηλαδὴ ἓνα ψαλίδι ποῦτνε μέσα σὲ μιὰ θήκη, κ' ἔκοψε μὲ πολλὴ γοηνογάδα τὰ γένια τοῦ Καρδένιου, κ' ὕστερα τοῦ φόρεσε ἓνα καφετὶ νταλιμαδάκι πὸν φοροῦ-

σε ὁ ἴδιος, καθὼς καὶ τὸ μαῦρό του ροῦχο : ἔτσι πὸν αὐτὸς ἔμεινε μονάχα μὲ τὰ κοντοβράκια του καὶ τὸ γελέκο του· κ' ἦτανε τέτοια ἡ μεταμόρφωσι τοῦ Καρδένιου, πὸν μήτε ὁ ἴδιος δὲ θὰ μπορούσε νὰ γνωρίσει τὸν ἑαυτὸ του, ἂν κοιταζότανε μέσα σὲ κανέναν καθρέφτη. Κατόπι ἀπ' αὐτό, μ' ὄλο πὸν οἱ ἄλλοι εἶχανε προχωρήσει μπροστά στὸ διάστημα πὸν τοῦτοι μεταμορφωνόντουσαν, προζώρησαν κ' ἔφτασαν δίχως νὰ δυσκολευτοῦνε στὸ δημόσιο δρόμο, πρὶν ἀπὸ κείνους· γιατί τόση ἦταν ἡ κακοτοπία σὲ κείνα τὰ μέρη, πὸν δὲν μπορούσαν οἱ καβαλλάρηδες νὰ πορευτοῦνε τόσο γρήγορα, ὅσο οἱ πεζοπόροι. Πῆγανε λοιπὸν καὶ περίμεναν στὸ μέρος ὅπου βγαίνει ὁ δρόμος ἀπὸ τὰ βουνά καὶ ἀρχίζει ὁ κάμπος· κι ὅταν παρουσιάστηκε, βγαίνοντας ἀπὸ κειμέσα, ὁ Δὸν Κιχώτης μὲ τὴ συνοδεία του, ὁ κληρικὸς στάθηκε κι ἄρχισε νὸ τονὲ κοιτάει καλὰ καλὰ, σὰ νὰ πολεμοῦσε νὰ τονὲ γνωρίσει· κι ἀφοῦ τὸν κοίταξε κάμποσην ὥρα, τονὲ ζύγωσε μ' ἀνοιγμένη τὴν ἀγκαλιὰ καὶ κράζοντας : « Καλῶς τονὲ βρίσκω τὸν τύπο καὶ τὸν ὑπογραμμὸ τῆς ἱπποσύνης, τὸν παινεμένο μου τὸν πατριώτη, τὸ Δὸν Κιχώτη ντὲ λὰ Μάντσα, τὸ ἄνθος καὶ τὸ καιμάκι τῆς ἀρχοντιᾶς, τὸ στήριγμα κ' ἡ παρηγοριά τῶν ἀδυνάτων καὶ ἀναγκασμένων, ἡ κορόνα κ' ἡ δόξα μέσα στοὺς πλανόδιους ἱππότες ». Καὶ λέγοντας αὐτὰ τὰ λόγια, εἶχε ἀγκαλιάσει τὸ γόνατο τοῦ ἀριστεροῦ ποδιοῦ τοῦ Δὸν Κιχώτη· ὁ ὁποῖος, σὲ μεγάλη ἀπορία γιὰ τὰ ὅσα ἔβλεπε καὶ ἄκουγε νὰ λέει καὶ νὰ κάνει ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος, τὸν παρατηροῦσε μὲ προσοχὴ, ὅσο πὸν στὸ τέλος τονὲ γνώρισε καὶ ἀπόμεινε κατάπληχτος βλέποντάς τον, κ' ἔκανε τὰ δυνατά του γιὰ νὰ ξεπεζέψει· ὅμως ὁ παπάς δὲν ἤθελε νὰ τὸν ἀφίσει, καὶ γιαιτὸ τοῦ εἶπε ὁ Δὸν Κιχώτης :

— Πρέπει νὰ μάφισεις ἡ εὐγενεία σου, αἰδεσιμότατε, νὰ κατέβω· γιατί δὲν εἶναι καθόλου σωστὸ νὰ εἶμαι γὼ καθάλα, κ' ἓνα τόσο σεβαστὸ πρόσωπο ὁὸν τὴν εὐγενεία σου νὰ πηγαίνει μὲ τὰ πόδια.

— Αὐτὸ δὲ θὰ τὸ παραδεχτῶ ἐγὼ μὲ κανέναν τοῦπο, εἶπε ὁ παπάς· ἂς μείνει τὸ μεγαλεῖο σου ἀπάνω σταῖλονό του, γιατί ἀπάνω σταῖλονό του, κατορθώνει τὰ πὸν μεγάλα ἔργα καὶ τὶς πὸν τρομερὲς περιπέτειες πὸν ἔχει δεῖ τούτη ἡ ἐποχὴ μας. Κι ὅσο γιὰ μέναν, ἓναν ἀνάξιο κληρικὸ, θὰ μοῦ εἶναι ἀρκετὸ νὰ καθίσω στὰ καπούλια ἐνὸς ἀπὸ τὰ μουλάρια αὐτῶν τῶν ἀφεντάδων πὸν συνοδεύουν τὴν εὐγενεία σου, ἂν δὲν

τούς είναι πολύ δυσάρεστο· και μένα θὰ μὴ φανεί πὼς πηγαίνω καθάλα στὸν Πήγασο, ἢ στὸ ζέμπρα ἢ τὸ ἄτι πὸν καθαλίκενε κείνος ὁ κοσμιοξακουσμένος Μαυριτανός, ὁ Μουζαράκας, πὸν ἀκόμα κ' ἴσαμε τώρα κοιμάται μαγεμένος στὴ μεγάλη σπηλιὰ τῆς Ζουλέμας, ὄχι μακριὰ ἀπὸ τὴ μεγάλη πολιτεία τοῦ Κομπλουτου.

— Ὡς ἐκεῖ δὲν πῆγαινε ὁ νοῦς μου, πάτερ μου, ἀποκρίθηκε ὁ Δὼν Κιχώτης· κ' εἶμαι βέβαιος πὼς ἡ κυρά μου ἢ πριγκιπέσσα θὰ δεχτεί γιὰ τὸ χατήρι μου νὰ εἰπεί τοῦ ἱπποκόμου τῆς νὰ παραχωρήσει στὴν εὐγενεΐα σου τὸ σάμαρι τοῦ μουλαριοῦ του, κι αὐτὸς νὰ οἰκονομηθεῖ πίσω στὰ καπούλια, ἂν βαστάει τὸ ζῶο.

— Καὶ βέβαια λέω πὸν θὰ βαστάει, ἀποκρίθηκε ἡ πριγκιπέσσα· καὶ ξέρω ἀκόμα πὼς δὲ θὰ χρειαστεῖ νὰ τὸν προστάξω γιαντὸ τὸ πράμα τὸν κύριο ἱπποκόμο μου· γιὰ τὸν λόγον του εἶναι ἕνας ἄνθρωπος τόσο εὐγενικός καὶ τόσο τοῦ καλοῦ κόσμου, πὸν δὲ θὰ παραδεχτεί ποτὲ νὰ φίσει ἕνα πρόσωπο τῆς ἐκκλησίας νὰ πηγαίνει μὲ τὰ πόδια, ἐνῶ μπορεῖ νὰ πηγαίνει καθάλα.

— Ἔτσι εἶναι, ἀποκρίθηκε ὁ κουρέας· καὶ ξεπεύοντας στὴ στιγμή, κάλεσε τὸν παπὰ νὰ καθῆσει στὴ σέλα, πράμα πὸν ἐκεῖνος τὸ δέχτηκε χωρὶς νὰ περιμένει πολλὰ παρακάλα. Καὶ τὸ κακὸ ἦτανε πὼς μόλις ἔκανε ὁ κουρέας ν' ἀνέβει στὰ καπούλια, τὸ μουλάρι, πὸν ἦταν ζῶο ἀγοραῖο — κι αὐτὸ φτάνει γιὰ νὰ εἰπεί κανένιας πὼς ἦτανε γεμάτο ἐλατώματα — σήκωσε κομματί τὰ πισινά του, κ' ἔστειλε δυὸ τέτοιες κλωτσιές στὸν ἀέρα, πὸν ἂν τις ἔστειλεν στὸ σῆθος ἢ τὸ κεφάλι τοῦ κύρ Νικόλα, αὐτὸς ἦθελα στέλει στὸ διάβολο τὸν ἐρχομὸ του γιὰ τὸ Δὼν Κιχώτη. Ὅμως καὶ πάλι τὸν ἐτρόμαξαν σὲ τέτοιο βαθμὸ, πὸν ἔπεσε καταγῆς, δίχως νὰ προφτάσει νὰ συλλογιστεῖ κὰν τὰ γένια του, πὸν τοῦ ἔφυγαν ἀπὸ τὸ πρόσωπο· καὶ μόλις κατάλαβε τὸ πάθημά του, δὲ βρῆκε τίποτ' ἄλλο νὰ κάνει παρὰ νὰ κρύψει τὸ πρόσωπό του μὲ τὰ δυὸ του τὰ χέρια, καὶ νὰ ριχθεῖ νὰ σκουῖζει, πὼς τσακίστηκαν τὰ σαγόνια του. Ὁ Δὼν Κιχώτης, βλέποντας ὅλα κείνα τὰ γένια, δίχως σαγόνια καὶ δίχως αἷμα, μακριὰ ἀπὸ τὸ πρόσωπο τοῦ πεσμένου ἱπποκόμου, εἶπε :

— Κύριε τῶν δυνάμεων ! μεγάλο θαῦμα τοῦτε ! Τοῦσηγαν καὶ τοῦ ξεκόλλησαν τὰ γένια του. πὰ νᾶτανε φτιασμένα γιὰ νὰ βγαίνουν ἐπίτηδες.

Ὁ κληρικὸς, πὸν εἶδε ἀμέσως πὼς ἦτανε φόβος νὰ προδοθεῖ τὸ σχέδιό του, ἀρπαξε ἀμέσως τὰ γένια ἀπὸ χάρω, κ' ἔτρεξε πρὸς τὸν κύρ Νικόλα πὸν ἦτανε ἀκόμα καταγῆς ξαπλωμένος κ' ἐξακολουθοῦσε νὰ φωνάζει· κι ὥσπου νὰ πεῖς κίμνο, παίρνοντάς του τὸ κεφάλι στὴν ἀγκυλιά του, τοῦ τὰ ξαναφόρεσε μιὰ ὁμορφιά, μπουμουρξίζοντας ἀπὸ πάνω του κάμποσα λόγια, πὸν τοὺς εἶπε πὼς ἦτανε κάποιον ξόρκι φτιαγμένο ἐπίτηδες γιὰ τὸ κόλλημα τῶν γενιῶν, ὅπως θὰ ἔβλεπαν κ' οἱ ἴδιοι. Καὶ τὸντις, σὰν τοῦ τὰ κόλλησε, τὸν ἄφισε· καὶ βρῆθηκε ὁ ἱπποκόμος γερός κ' ἀκέρσιος, καὶ μ' ὅλα του τὰ γένια, ὅπως καὶ πρῶτα. Αὐτὸ τὸ πράμα ἔκανε τὸ Δὼν Κιχώτη νὰ θαυμάσει σὲ μέγιστον βαθμὸ, καὶ νὰ παρακαλέσει τὸν παπὰ νὰ τοῦ μάθει, καμιά μέρα πὸν θᾶχανε καιρό, ἐκεῖνο τὸ ξόρκι, πὸν ἦτανε τῆς γνώμης πὼς ἡ δύναμή του δὲ θὰ περιοριζότανε μόνο καὶ μόνο στὸ νὰ κολλλάει τὰ γένια· γιὰ τὸ ἦτανε φανερό, πὼς ἀπὸ κεί πὸν θᾶβγαιναν τὰ γένια, τὸ κρέας θᾶτρρεπε ν' ἀπομείνει πληθύνοντο καὶ σὲ κακὴ κατάσταση, καὶ πὼς ἀπὸ τὸ ξόρκι τὰ γιναιρέει ὅλα μαζί, θὰ ἦτανε ὠφέλιμο καὶ σ' ἄλλα πράματα ἔξω ἀπὸ τὰ γένια. «Ἔτσι εἶναι», τοῦ ἀποκρίθηκε ὁ παπὰς, καὶ τοῦταξε πὼς θὰ τοῦ τὸ μάθαινε μὲ πρώτη εὐκαιρία.

Ἀποφάσισαν λοιπὸν τότε νὰ καθαλίσει γιὰ τὴν ὥρα ὁ παπὰς, καὶ κατόπι νᾶλλαξαν οἱ τρεῖς μὲ τὴ σειρά, ἴσαμε πὸν νὰ φτάσουν στὸ χάνι, πὸν βρισκότανε κάπου δυὸ ὄρες δρόμο ἀπὸ ἐκεῖνὰ. Καθὼς λοιπὸν ἦταν οἱ τρεῖς καθάλα. — δηλαδὴ ὁ Δὼν Κιχώτης, ἡ πριγκιπέσσα κι ὁ παπὰς· κ' οἱ ἄλλοι τρεῖς — ὁ Καρδένιος, ὁ κουρέας κι ὁ Σάντσος Πάνσας· πεζοί, ὁ Δὼν Κιχώτης εἶπε στὴν πριγκιπέσσα :

— Ἄς μᾶς ὀδηγήσει τώρα, κυρία μου, τὸ μεγαλεῖο σου. ὅπου σοῦ κάνει μεγαλύτερη εὐχαρίστηση.

Μὰ προτοῦ ἐκείνη νᾶπαντήσει, πῆρε τὸ λόγον ὁ κληρικὸς, καὶ εἶπε :

— Ποιὸ ναι τὸ βασίλειον ὅπου θέλει νὰ μᾶς ὀδηγήσει ἢ ἀρχιεπί σου ; Μήπως τυχὸν τὸ Μιχομρέν ; γιὰ τὸ λέω πὼς ἢ αὐτὸ πρέπει νᾶναι, ἢ ἐγὼ δὲν καταλαβαίνω πολλὰ πράματα ἀπὸ βασίλεια.

Ἐκείνη, πὸν εἶχε μπεῖ καλὰ στὴν ὑπόθεση, κατάλαβε ἀμέσως τὶ ἔπρεπε νᾶπαντήσει, κ' εἶπε :

— Ναί, δέσποτά μου, πρὸς τὸ βασίλειον ἐκεῖνο εἶναι ὁ δρόμος μου.

Τότε λοιπόν, είπε ο κληρικός, θά περάσου-
με από μέσ' από τὸ χωριό μου· κι ἀπὸ κει θά
πάρει ἡ εὐγενεία σου τὸ δρόμο γιὰ τὴν Καρθα-
γένια, ὅπου θά μπορέσετε νὰ μαρκαριστεῖτε με-
τὴν εὐχὴ τοῦ Θεοῦ· κι ἂν ἔβρετε ἀέρα εὐνοϊκό,
ἡσυχη θάλασσα καὶ δίχως μπόρες, θά μπορέ-
σετε σὲ κάτι λιγότερο ἀπὸ ἑννιά χρόνια νὰ ἰδεῖ-
τε τὴ μεγάλη λίμνη, τὴ Μαιώνα — θέλω νὰ
εἰπῶ τὴ Μαιωσίδα, πὺν βρίσκεται κάτι περισ-
σότερο ἀπὸ ἑκατὸ μέρες δρόμο πὺν ἐδῶ ἀπὸ τὸ
βασιλεῖο τοῦ μεγαλείου σου.

— Ἡ εὐγενεία σου βρίσκεται γελασμένη,
ἄρχοντά μου, ἀποκρίθηκε κείνη· γιατί δὲν εἶναι
ἀκόμα διὸ χρόνια πὺν ἔχω φύγει ἐγὼ ἀπὸ κει
κάτω, καὶ μὰ τὴν ἀλήθεια, δίχως νᾶχω ποτὲ
καλὸν καιρὸ, καὶ μολοντοῦτο ἀξιῶθηκα νὰ ἰδῶ
ἐκεῖνο πὺν τόσο ἐπιθυμοῦσα· δηλαδὴ τὸν ἄρχον-
τα Δὸν Κιχώτη ἀπὸ τὴ Μάντσα, πὺν ἡ φήμη
τοῦ ἔφτασε στάστιά μου ἀμέσως μόλις πάτησα
τὰ χόματα τῆς Ἰσπανίας, καὶ μ' ἔκανε νάποφα-
σίσω νὰ τὸν ἔβρω, γιὰ νὰ ζητήσω προστασία
ἀπὸ τὴ μεγαλοφυχία του, καὶ νὰ ἐμπιστευτῶ
τὸ δίκιο μου στὴν παλικαριά τοῦ ἀνίκητου
μαρτάσου του.

— Φτάνει! κι ἂς σταματήσουν πιά τὰ ἐγκώ-
μα γιὰ μένα, εἶπε ἀκούγοντας αὐτὰ τὰ λόγια ὁ
Δὸν Κιχώτης· γιατί εἶμαι ἐχθρὸς κάθε εἶδους
κολακείας. Κι ἀγκαλιὰ σ' αὐτὴν τὴν περίσταση
δὲν εἶναι τέτοιος ὁ δικός σου ὁ σκοπός, πάντα
ὅμως μοῦ πληγώνουν τ' ἀγνά μου τᾶφτια τέ-
τοιο εἶδος κουβέντες. Ἐκεῖνο πὺν ξέρω νὰ εἰπῶ
ἐγὼ, κυρίῳ μου, εἶναι πὺν εἶτε ἔχει παλικαριά
εἶτε δὲν ἔχει, ἐκεῖνος πὺν μπορεῖ νὰ τὴν ἔχει ἢ
νὰ μὴν τὴν ἔχει, εἶναι ἀποφασισμένος νάφοσι-
ωθεῖ στὴν ὑπηρεσία σου ὅσο πὺν νὰ χάσει τὴ
ζωή του. Καὶ τώρα, ἀφίνοντας αὐτὰ τὰ πρά-
ματα γιὰ τὴν ὄρα τους, παρακαλῶ τὸν αἰδеси-
μότατο δέσποτα νὰ μοῦ εἰπεῖ, ποιά ἔναι ἡ αι-
τία πὺν τὸν ἔκανε νᾶρθεῖ σὲ τοῦτες τὶς ἐρημιές
τόσο μονάχος, τόσο δίχως ὑπηρεσία, καὶ με τό-
σο ἀλασθὸν ντύσιμο, πὺν με ξαφνιάζει.

— Σ' αὐτὸ θά σοῦ ἀπαντήσω με λίγα λόγια,
ἀποκρίθηκε ὁ πατάς· γιατί δὲν ἔχεις ἡ εὐγενεία
σου παρὰ νὰ μάθεις, ἄρχοντα Δὸν Κιχώτη, πὺν
ἐγὼ κι ὁ μαστρὸ - Νικόλας, ὁ φίλος μας κι ὁ
μπαιουπέσις μας, πηγαίναμε στὴ Σεβίλια γιὰ
νὰ εἰσπράξουμε κάτι χορήματα πὺν μοῦχει στεί-
λει κάποιος δικός μου πὺν εἶναι τώρα χρόνια
στὴν Ἰνδία· κι ὄχι καὶ τόσο μικρὸ ποσό· γιατί
εἶναι πάνω ἀπὸ ἑξήντα χιλιάδες τάληρα ἀπὸ

καθαρό, ἀσῆμι. Καὶ καθὼς περνούσαμε χιτὲς
ἀπὸ τοῦτα τὰ μέρη, μᾶς ρίχτηκαν ξάφνου κάτι
ληστές τοῦ δρόμου, καὶ μᾶς πήρανε ὡς καὶ τὰ
γένια· καὶ μᾶς τὰ πήρανε με τέτοιο τρόπο, πὺν
ὁ κουρέας τὸ βρήκε φρόνιμο νὰ τὰ βάλει ψεύ-
τικα. Ἐπίσης κι αὐτὸν τὸ νέο ποῦργεται μαζί
μας (κ' ἔδειξε τὸν Καρδένιο), τὸν ἄφισαν ὅπως
τονὲ γέννησε ἡ μητέρα του. Καὶ τὸ παράξενο
εἶναι πὺν ὑπάρχει κοινὴ φήμη σ' ὅλα τοῦτα τὰ
μέρη, πὺν ἐκεῖνοι πὺν μᾶς λήστεψαν εἶναι κάτι
ἄνθρωποι τοῦ κατέργου, πὺν λένε πὺν τοὺς ἔ-
χει λευτερώσει κάπου ἐδῶ κοντὰ ἕνας ἄνθρω-
πος τόσο γενναῖος, πὺν μ' ὅλους τοὺς φυλάκους
καὶ τοὺς ἀρχιφυλάκους, αὐτὸς τοὺς ἀπόλυσε ὅ-
λους. Καὶ δίχως καμιὰ ἀμφιβολία αὐτὸς ὁ ἄν-
θρωπος πρέπει νὰ εἶχε χαμένα τὰ λογικά του,
ἢ θὰ εἶναι κανένας ἐπίσης μεγάλος κατεργά-
ρης σὰν καὶ κείνους, ἢ κανένας ἄνθρωπος δι-
χως καρδιά καὶ δίχως συνείδηση· ἀφοῦ θέλησε
νάπολύσει τὸ λύκο μες στὰ πρόβατα, τὴν ἀλε-
πού μες στὰ πουλερικά, καὶ τὴ σφήκα στὸ μέλι.
Θέλησε νὰ κατακατήσει τὴ δικαιοσύνη, νὰ ἐπα-
ναστατήσει ἐναντίο στὸ βασιλιά του καὶ φυσι-
κό του κύριο, ἐνεργώντας ἐναντίο στὰ θεάρε-
στα προστάγματα του. Θέλησε, λέω, νάφισει
τὶς γαλιέρες δίχως πόδια, νὰ κάνει ἄνω - κάτω
τὴν Ἄγια Ἀδερφοσύνη, πὺν εἶχε τόσο χρόνια
πὺν ἀναπαύοτανε. Θέλησε τελοσπάντων νὰ κά-
νει μιὰ πράξη, πὺν μ' αὐτὴν πάει χαμένη ἡ ψυ-
χή καὶ δὲ βγαίνει κερδισμένο τὸ σῶμα του.

Τοὺς εἶχε εἰπεῖ ὁ Σάντος, τοῦ πατὰ καὶ τοῦ
κουρέα, γιὰ τὸ περιστατικὸ με τοὺς καταδικούς
τοῦ κατέργου, πὺν με τόση δόξα τὸ εἶχε βγάλει
πέρα ὁ ἀρεντικός του, καὶ γιὰ τὸ γύρευε νὰ
ἐκφραστεῖ ὅσο μποροῦσε πὺν ὑπερβολικά, διη-
γώντας το, γιὰ νὰ δεῖ τί θελα κάνει καὶ τί θε-
λα πεῖ ὁ Δὸν Κιχώτης· ὁ ὁποῖος ἄλλαξε χόμα-
τα σὲ κάθε λέξη καὶ δὲν ἀποκοττοῦσε νὰ εἰπεῖ
πὺν ἦταν αὐτὸς ὁ λευτερωτής ἐκείνων τῶν κα-
λῶν ἀνθρώπων.

— Αὐτοὶ λοιπόν, εἶπε ὁ κληρικός, ἦταν ἐκεῖ-
νοι πὺν μᾶς λήστεψαν. Ὁ πολυέσπλαχνος Θε-
ὸς ἂς τοῦ τὸ συχωρέσει ἐκεῖνο πὺν δὲν τοὺς
ἄγισε νὰ τοὺς πᾶνε στὸ μαρτύριο πὺν τοὺς ἔ-
πρεπε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ XXX

ΟΠΟΥ ΠΕΡΙΓΡΑΦΕΤΑΙ ΤΟ ΕΣΥΠΝΟ ΦΕΡΣΙΜΟ ΤΗΣ ΘΡΑΪΑΣ ΔΩΡΟΘΕΑΣ, ΜΑΖΥ ΜΕ ΑΛΛΑ ΠΟΛΥ ΝΟΣΤΙΜΑ ΚΑΙ ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΤΙΚΑ ΠΡΑΜΑΤΑ

Δὲν εἶχε ἀκόμα καλὰ καλὰ τελειώσει τὴ φράση του ὁ παπᾶς, ὅταν ὁ Σάντσος εἶπε :

— Τὸ λοιπὸν, στήν πίστη μου, γέροντά μου, αὐτὸς ποὺ ἔκανε αὐτὸ τὸ κατώρθωμα, ἦτανε ὁ ἀφεντικὸς μου. Κι ὄχι πὼς ἐγὼ δὲν τοῦ τὸ εἶπα ἀπὸ πρὶν πὼς νᾶχει τὸ νοῦ του καὶ νὰ προσέξει τί πῆγαινε νὰ κάνει, καὶ πὼς ἦτανε ἀμαρτία νὰ τοὺς λευτερώσει, γιατί πῆγαιναν ἐκεῖ ποὺ πῆγαιναν ἐπειδὴ κ' ἦτανε ὅλοι τους πολὺ μεγάλοι κατεργαράιοι.

— Κατσοуро ! εἶπε σ' αὐτὸ τὸ σημεῖο ὁ Δὼν Κιχώτης, οἱ πλανόδιοι ἱππότες δὲν ἔχουνε καμιὰν ὑποχρέωση, κι οὔτε εἶναι δουλιὰ τους νὰ ἐξετάζουνε ἂν οἱ θλιμμένοι, ἀλυσοδεμένοι καὶ τυραγνισμένοι ποὺ ἀπαντοῦνε στοὺς δρόμους, βρίσκονται σ' αὐτὴ τὴν κατάστασι καὶ σ' αὐτὴ τὴν ἀγωνία γιὰ τὰ φταιξίματά τους ἢ γιὰ τίς καλοσύνες τους· ἢ δουλιὰ τους εἶναι μονάχα νὰ τοὺς βοηθοῦνε στήν ἀνάγκη τους, καὶ νὰ κοιτάξουν τὰ βάσανά τους κι ὄχι τίς κατεργαριές τους. Βρῆκα στὸ δρόμο μου ἓνα τσοῦρμιο ἀπὸ θλιμμένους καὶ δυστυχισμένους ἀνθρώπους, δεμένους σὰν κομπολόι τὸν ἓνα μὲ τὸν ἄλλον, κ' ἔκανα ἐκεῖνο ποὺ μὲ προστάζει ἡ θρησκεία μου — καὶ, πάρα πέρα, ἂς γίνῃ ὅ,τι γίνῃ. Κι ὁ ποιουνοῦ δὲν τοῦ ἀρέσει, ἐξὸν ἀπὸ τὸ ἱερό καὶ σεβαστὸ πρόσωπο τοῦ ἀγίου δέσποτα, θὰ τοῦ εἰπῶ πὼς δὲν ἔχει ἰδέα ἀπὸ ἱπισσύνη, καὶ πὼς ψεύδεται σὰν ἓνας ἀτιμος προστυκάνθρωπος· κι αὐτὸ τὸ πρᾶμα θὰ τονὲ κάνω νὰ τὸ μάθει μὲ τὸ σπαθὶ μου, ὅπου τοῦ κάνει μεγαλύτερη εὐχαρίστηση.

Καὶ λέγοντας αὐτὰ τὰ λόγια, στερεώθηκε

καλὰ στις σκάλες τοῦ ἀλόγου του καὶ κατέβασε τὴν περικεφαλαία του γιατί τὴ λεκάνη τοῦ ξουρισματος, ποὺ κατὰ τὴν ἰδέα του ἦτανε τὸ κράνος τοῦ Μαιμπρίνου, τὴν εἶχε κρεμασμένη στήν μπροστινὴ ἀψίδα τῆς σέλας του, ὅσο ποὺ νᾶθροισκε εὐκαιρία νὰ δώσει νὰ τοῦ τὴ διορθώσουνε ὕστερ' ἀπὸ τὴν κακομεταχείρισή ποὺ τῆς εἶχανε κάνει οἱ ἀνθρώποι τοῦ κατέργου.

Ἡ Δωροθέα, ποὺ ἦταν ἓνα ξυπνὸ καὶ χαριτωμένο πνεῦμα, σὰν ἀνθρώπος ποὺ ἤξερε καλὰ τὴ μοιραία τρέλα τοῦ Δὼν Κιχώτη, καὶ πὼς ὅλοι γελοῦσανε μαζί του, ἐξὸν ἀπὸ τὸ Σάντσο Πάνσα, — δὲ θέλησε νὰ μείνῃ πίσω ἀπὸ τοὺς ἄλλους καὶ βλέποντάς τον ἔτσι θυμωμένον, τοῦ εἶπε :

— Ἀρχοντα ἱππότη, νὰ μὴν ξεχνᾷει ἡ εὐγενεία σου τὴ χάρη ποὺ μοῦχεις ὑποσχεθεῖ, καὶ πὼς σύμφωνα μὲ τὴν ὑπόσχεσή σου, δὲν μπορείς νὰ ἐπιχειρήσεις ἄλλη περιπέτεια, ὅσο διαστικὴ κι ἂν εἶναι. Ἄς γαληνέψει τὸ στήθος τῆς εὐγενείας σου γιατί ἂν ὁ δέσποτας τῷ ξερε πὼς ἐκεῖνοι οἱ κατάδιοκοι εἶχανε λευτερωθεῖ ἀπὸ αὐτὸ τὸ ἀνίκητο μπράτσο σου, θᾶχε ράψει καλύτερα τρεῖς φορὲς τὸ στόμα του, καὶ θᾶχε ἄλλες τρεῖς δαγκάσει τὴ γλώσσα του, παρὰ νὰ εἰπεῖ τὸ πασομικρὸ ποὺ θὰ μπορούσε νὰ δυσσεστήσει τὴν εὐγενεία σου.

— Αὐτὸ τ' ὀρμίζομαι, ἀποκρίθηκε ὁ παπᾶς, κι ἀκόμα ἤθελα βγάλω καὶ τὸ μουστάκι μου.

— Θὰ σωπάσω λοιπὸν, κυρία μου, εἶπε ὁ Δὼν Κιχώτης, καὶ θὰ κρατήσω τὴ δίκαιη ὁργὴ ποὺ εἶχε ἀνάψει μὲς στήν καρδιά μου, καὶ θὰ ἐξακολουθήσω τὸ δρόμο μου ἡσυχος κ' εἰρηνικός, ὅσο ποὺ νὰ σοῦ κάνω τὴ χάρη ποὺ σοῦ ἔχω ὑποσχεθεῖ. Ὅμως, γιὰ πληρωμὴ γι αὐτὴ τὴν καλὴ μου τὴ διάθεσι, σὲ θερμοπαρκακαλῶ νὰ μὴ εἶσαι, ἂν δὲν σοῦ εἶναι δυσάρεστο, ποὺ